

คำอธิบายประกอบการแปล

1. ผู้แปลแปลคำว่า metropolitan archbishop ว่า พระอัครสังฆราช โดยที่ไม่แปลคำว่า Metropolitan เพราะคำนี้ไม่ได้สื่อความหมายที่เพิ่มเติมจากคำแปลที่ว่า พระอัครสังฆราช แต่อย่างใด เพียงแต่บ่งบอกเพียงเมืองนั้นเป็นมหานคร
2. พระสันตะปาปาจอห์นปอลที่สองทรงมีพระนามเดิมว่า คาโรล วอยติวา (Carol Wojtyla) เป็นการถอดเสียงตามการออกเสียงในภาษาโปแลนด์ ทั้งนี้ทั้งชื่อบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ศึกษายึดหลักการแปลแบบถอดเสียงตามการออกเสียงชื่อนั้น ๆ แบบภาษาท้องถิ่น
3. โจเซฟ คอนราด (ชื่อเดิมว่า โจเซฟ ทีโอดอร์ กอนราต กอร์เซเนียวสกี) เกิดเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 1857 เป็นชาวโปแลนด์ เกิดที่ประเทศยูเครน ครอบครัวยากจน บิดาเป็นคนเขียนบทละครการเมืองและเป็นผู้แปลหนังสือของอัลเฟรด เดอ วิกี วิคเตอร์ ฮูโก ชาร์ลส์ ดิกเก้นส์และเช็กสเปียร์จากภาษาฝรั่งเศสมาเป็นภาษาอังกฤษ บิดาสันับสนุนให้คอนราดอ่านหนังสือทั้งภาษาโปแลนด์และฝรั่งเศส นักวิจารณ์หลายคนยกย่องให้คอนราดเป็นนักเขียนนวนิยายภาษาอังกฤษผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง แม้ว่าเขาไม่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษอย่างถ่องแท้เลยจนกระทั่งอายุ 20 ปี เขาเขียนเรื่องส่วนใหญ่เกี่ยวกับการเดินเรือ เป็นเรื่องราวของวีรกรรมด้านความเชื่อ ผลงานเขียนและรูปแบบการเขียนบรรยายของคอนราด มีอิทธิพลต่อนักเขียนหลายคนเช่น เอิร์ลเนสต์ เฮมมิงเวย์ ดี.เอส. ลอร์เรนส์ เอฟ สก็อตต์ พิตช์เฟอร์ราลด์ และเกรแฮม กรีน เป็นต้น นวนิยายและเรื่องที่คอนราดแต่งเป็นเรื่องที่ปลุกเร้าใจและได้นำมาดัดแปลงสร้างเป็นภาพยนตร์หลายเรื่อง
4. การปรับบทแปลระดับประโยค ผู้แปลได้จัดเรียงลำดับคำในประโยคใหม่ เนื่องจากโครงสร้างไวยากรณ์ของทั้งสองภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย ไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะระดับคำ วลี ประโยค หรือข้อความ ฉะนั้นในบางกรณีผู้แปลจำเป็นต้องปรับบทแปลโดยเรียงลำดับคำใหม่เพื่อให้ได้ภาษาฉบับแปลที่สละสลวย เป็นธรรมชาติ และอ่านเข้าใจง่าย ดังที่สุพรรณิ ปันมณี เขียนไว้ในหนังสือ *การแปลขั้นสูง* ที่ว่า “ภาษาแต่ละภาษามีโครงสร้างที่แตกต่างกัน การเรียงลำดับคำก็เป็นลักษณะเฉพาะตัวของภาษาแต่ละภาษา บางครั้งเมื่อจะเขียนใหม่เป็นอีกภาษาหนึ่งด้วยความหมายเดียวกัน อาจจะต้องเรียงสลับที่คำใหม่” (สุพรรณิ ปันมณี, 2546, น. 75-76) ในกรณีนี้ผู้แปลได้ใช้วิธีการเดียวกันนี้ปรับบทแปลในระดับประโยค อนึ่ง ผู้แปลยังได้แปลขยายความสรรพนาม ‘it’ ในประโยคนี้ว่า ‘เมือง

นี้' เพื่อให้ได้ความหมายชัดเจน ผู้แปลจะใช้วิธีการเดียวกันนี้มาปรับแก้บทแปลในประโยคอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

5. สำหรับชื่อนายกเทศมนตรีท่านนี้ ต้นฉบับเขียนว่า Mr Kluk ผู้ศึกษาตีความว่าผู้เขียนให้การยกย่องเนื่องจากไม่พบว่าผู้เขียนเรียกชื่อท่านใดว่า Mr อีก ผู้ศึกษาจึงแปลเป็นภาษาไทยโดยการถอดเสียงเป็น “มิสเตอร์” ไม่ได้แปลคำว่า Mr Kluk ว่า “นายคลุก”
6. คำนิยามของคำว่า county seat นี้ wikipedia ได้ให้ความหมายว่า administrative centre ผู้แปลแปลคำนี้ว่า ศูนย์การบริหาร เนื่องจากระบอบการบริหารบ้านเมืองของประเทศไทยแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรปจึงไม่มีการบัญญัติคำนี้ในภาษาไทย ผู้แปลจึงแปลตามความหมายของคำว่า administrative centre เดิมที่คำว่า county seat ใช้กันเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนในตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศฯ ภาษาทางกฎหมายจะใช้คำว่า shire town แต่ในภาษาพูดแล้วจะใช้ว่า county seat ในประเทศอังกฤษ เวลส์ และไอร์แลนด์ เรียกว่า county town และคำนี้ county town บางครั้งยังคงใช้ในภาษาพูดในประเทศสกอตแลนด์และทางเหนือของประเทศไอร์แลนด์
7. การปรับบทแปลระดับประโยค โดยรวมสองประโยคเข้าด้วยกันและใช้คำสันธาน “โดย” เชื่อมระหว่างประโยค เพื่อให้เนื้อเรื่องมีความลื่นไหลต่อเนื่องกันและไม่มีผลกระทบต่อความหมายของต้นฉบับ อนึ่ง ในการแปลนั้น นอกจากจะต้องคำนึงถึงความหมายให้ถูกต้องแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงความสละสลวยและความลื่นไหลของภาษาด้วย ผู้แปลจะใช้วิธีการเดียวกันนี้มาปรับแก้บทแปลในประโยคอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
8. การปรับบทแปลระดับประโยค ผู้แปลได้ปรับย้ายประธานในประโยคภาษาต้นฉบับเป็นส่วนขยายประธาน และส่วนขยายประธานมาเป็นประธานในประโยคฉบับแปลและได้เติมคำสันธาน เช่น ผู้, ที่, ซึ่ง, อัน มาช่วยขยายประธาน ทั้งนี้เพื่อให้ภาษาในฉบับแปลมีความสละสลวย ผู้แปลใช้วิธีการเดียวกันนี้มาปรับแก้บทแปลในประโยคอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
9. การปรับบทแปลระดับประโยค ผู้แปลได้ปรับเปลี่ยนตำแหน่งวลีส่วนขยายในประโยคต้นฉบับเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายและเป็นภาษาธรรมชาติ หากแต่ยังคงความหมายของต้นฉบับไว้ได้อย่างครบถ้วน และผู้แปลได้ละทิ้งที่จะแปลประธานในประโยค เนื่องจากหากคงไว้ จะทำให้ภาษาฉบับแปลไม่เป็นธรรมชาติ ทั้งนี้เมื่อพบกรณีที่คล้ายคลึงกัน ผู้แปลจะใช้กลวิธีเดียวกันมาปรับแก้บทแปล ในบางกรณี ผู้แปลได้ปรับบทแปลโดยปรับระเบียบวิธีเรียงคำและลำดับกลุ่มความคิดในประโยคเพื่อให้เป็นภาษาไทยที่สละสลวย และได้เปลี่ยนวลีเป็น

ประโยคเพื่อให้เข้าใจง่ายและภาษาเป็นธรรมชาติโดยที่ไม่ต้องมีคำสันธานมาเชื่อมมากเกินไป กลายเป็นภาษาที่ยาวเยิ่นเย้อเกินไป

10. คำว่า คาโรลัส (Carolus) เป็นภาษาลาติน ชื่อในภาษาอังกฤษคือ Carl ชาวโปแลนด์นิยมตั้งชื่อเล่นของบุตรหลานโดยลงท้ายว่า “เล็ก” เช่น ชื่อ เอ็ดมุนด์ ก็เป็น มุนเด็ก หรือในการ์ตูนชุด “โบเล็กและโลเล็ก” ซึ่งเป็นการ์ตูนสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียงมากของโปแลนด์ ตัวละครน่าเป็นเด็กสองคนชื่อ โบเล็ก (เป็นชื่อเรียกย่อ ๆ ของ โบเลสลาฟ) และ โลเล็ก (คาโรล)
11. การปรับบทแปลระดับคำและระดับประโยค ผู้แปลเลือกที่จะแปลประโยคนี้แบบ “ละ” คำกล่าวคือไม่แปลคำว่า hortulanus หากแต่แปลความหมายของคำนี้ ที่ผู้ประพันธ์ได้เพิ่มให้ไว้เพื่อให้ความหมายของคำนี้ และผู้แปลปรับบทแปลโดยเปลี่ยนจากวลีเป็นประโยค เพื่อให้บทแปลเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น
12. ชาวคาทอลิกเรียก Holy water ว่า น้ำเสก เนื่องจากได้รับการทำให้ศักดิ์สิทธิ์โดยพระสงฆ์ของคาทอลิก
13. ชาวคาทอลิกในประเทศไทยให้คำนิยามคำว่า to make the sign of the cross ว่า ทำเครื่องหมายกางเขน คือการใช้มือขวาวางไว้ที่หน้าผาก พร้อมกับกล่าวว่าเดชะพระนามพระบิดา จากนั้นลดมือลงมาไว้ที่หน้าอกพร้อมกับกล่าวว่า พระบุตร แล้วเอามือไปแตะไหล่ซ้ายและไหล่ขวาพร้อมกับกล่าวว่า และพระจิต อาเมน คริสต์ศาสนาได้ใช้เครื่องหมายกางเขน (เครื่องมือช่างนักโทษในยุคโรมันและนำมาใช้ประหารพระเยซูเจ้าด้วย) เป็นสัญลักษณ์บ่งถึงความสัมพันธ์และความเชื่อในพระเจ้าที่ชาวคริสต์ถือว่ามิพระเจ้าเดียว แต่สามภาคคือภาคพระบิดา ภาคพระบุตร(พระเยซู)และภาคพระจิต นอกนั้นเครื่องหมายกางเขนยังบ่งบอกถึงความเป็นชาวคริสต์ด้วย
14. The New Testament คือ พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ เป็นภาคที่สองของหนังสือพระคัมภีร์ไบเบิล ประกอบด้วยหนังสือที่เล่าเรื่องราวและคำสอนของพระเยซูเจ้าจากผู้เล้าสีท่าน คือ นักบุญมัทธิว นักบุญมาร์โก นักบุญลูกา และนักบุญจอห์น นอกจากนั้นก็เป็นหนังสือที่เล่าเรื่องราวของกลุ่มคริสตชนในยุคแรกๆ ในชื่อ กิจการอัครสาวก ส่วนที่เหลือเป็นการรวบรวมจดหมายของนักบุญเปาโลที่เขียนไปให้กำลังใจกับกลุ่มคริสตชนในเมืองต่างๆรวมในจดหมายเหล่านี้แฝงด้วยคำสอนทางด้านความเชื่อและจริยธรรม พระคัมภีร์ในรูปของจดหมายนี้มีหลายฉบับด้วยกันและสุดท้ายคือหนังสือวิวรณ์เป็นหนังสือที่กล่าวถึงนิมิตต่างๆที่นักบุญจอห์นได้เห็น เขียนเป็นภาษาสัญลักษณ์ที่ผู้อ่านต้องตีความและศึกษาเบื้องหลังอย่างละเอียดถึงจะเข้าใจความหมาย

15. ชาวคาทอลิกเคารพยกย่องพระมารดาของพระเยซูเจ้า ฉะนั้นเวลากล่าวถึงพระนาง จะเรียกพระนางว่าพระนางมารีย์ไม่เรียกเพียง มารีย์ เฉย ๆ
16. พระนางพรหมจารีย์ เป็นคำที่ใช้เรียกพระนางมารีย์ มารดาของพระเยซูเจ้า ชาวคริสต์สายคาทอลิกและออร์ทอดอกซ์ได้ให้ความสำคัญกับพระนางมารีย์มาก และได้พัฒนาความเชื่อถึงฐานะของพระนางว่า ทรงให้กำเนิดพระบุตรโดยพระจิตเจ้า กล่าวคือพระนางไม่ได้มีความสัมพันธ์กับชายใด แต่เป็นพระจิตเจ้าที่ก่อกำเนิดในครรภ์ของพระนาง และพระเจ้ายังคงรักษาความเป็นพรหมจรรย์ของพระนางไว้เสมอ ชาวคริสต์จึงเรียกพระนางว่าพระนางพรหมจารีย์ นอกนั้นยังได้ยกย่องพระนางในฐานะผู้ร่วมการไถ่กู้มนุษยชาติจากบาปให้กลับคืนสู่พระเจ้าด้วย จึงนิยมเรียกพระนางในฐานะต่างๆ เช่น มารดาพระผู้ไถ่ มารดาพระเจ้า กุหลาบพรหมจารีย์ ฯลฯ ความเชื่อในบทบาทของพระนางมารีย์นี้ ชาวคริสต์สายโปรเตสแตนต์ไม่ยอมรับจึงไม่มีธรรมเนียมใด ๆ เกี่ยวกับพระนาง
17. ระฆังซิกมุนด์ (Zygmunt bell) เป็นระฆังประจำอาสนวิหารวาเวล ในกรุงคราคูฟ ประเทศโปแลนด์ มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2,424 เมตร และมีน้ำหนักทั้งสิ้น 10,980 กิโลกรัม

ภาพระฆังซิกมุนด์ในอาสนวิหารวาเวล ประเทศโปแลนด์

18. เซอร์เปียส (Szczerbiec) คือ ดาบที่ใช้ในพระราชพิธีราชาภิเษกของบรรดากษัตริย์ของประเทศโปแลนด์ ดาบเซอร์เปียสนี้เป็นราชสมบัติชิ้นสุดท้ายแห่งราชสกุลกษัตริย์ของโปแลนด์ที่ยังคงอยู่ในปัจจุบัน เมืองครักแห่งชาตินี้มากมายในโปแลนด์ที่ยังคงใช้ดาบนี้เป็น

สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายขององค์กร สามารถเข้าชมดาบนี้ได้ที่พิพิธภัณฑ์พระราชวัง
วาวเอล กรุงคราคูฟ

ภาพดาบเซอร์เบียส

19. พระนางมารีย์ ได้รับการขนานนามหลายนามดังที่กล่าวแล้วในข้อ 16 ข้างต้น ชาวยุโรปและอเมริกันก็นิยมเรียกพระนางว่า Our Lady ซึ่งชาวคาทอลิกแปลคำนี้ว่า “พระนาง” และใช้คำว่า “พระแม่” กับคำว่า Our Mother ส่วนคำว่า the Divine Virgin จะใช้คำว่า “พระมารดาผู้นิรมล”
20. กษัตริย์อุบู หรือ Ubu Roi เป็นละครประพันธ์โดยอัลเฟรด จาร์รี เริ่มแสดงรอบปฐมฤกษ์ในปี ค.ศ. 1896 เป็นละครชวนหัวไม่มีสาระเรื่องแรก จาร์รีแต่งเรื่องนี้ขึ้นเพื่อประชดประชันปรัชญาของยุโรปและความเชื่อไร้สาระที่ถือปฏิบัติกันมา จากนั้นเขาได้แต่งเรื่อง Ubu Cocu และ Ubu Encaîné แต่เรื่องทั้งสองนี้ไม่มีผู้ใดนำมาแสดงในช่วง 34 ปีที่เขามีชีวิตอยู่

ภาพปกหนังสือ Ubu Roi

กษัตริย์อูบู (Ubu Roi) เป็นเรื่องของชายสามัญชนคนหนึ่งชื่อ อูบู เป็นคนโง่และหลงตัวเอง เขามีความทะเยอทะยานและแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ทางทหาร และทุก ๆ ทางที่จะทำให้เขาก้าวสู่ความยิ่งใหญ่ ที่สุดเขาและภรรยาได้ลอบปลงพระชนม์กษัตริย์ที่เคยช่วยชีวิตเขาไว้ และสถาปนาตนเองเป็นกษัตริย์แทน แต่ต่อมาเขาก็ถูกฆ่าโดยลูกชายของตัวเอง จารรีได้ประมวลละครที่โด่งดังอื่น ๆ เช่น แมคเบธ แฮมเล็ต และพระเจ้าริชาร์ดที่สาม เข้ามาอยู่ในบทละครเรื่องนี้ด้วย นอกจากนั้น เขาได้สร้างเรื่องนี้ให้มีผีของกษัตริย์อูบู เมื่อตายไปแล้วมาหลอกผู้คนโดยเลียนแบบเรื่องแฮมเล็ต จารรีปั้นตัวละครตัวเอกนี้ให้มีรูปร่างตามจินตนาการของเขา ให้เป็นคนอ้วน เตี้ย น่าเกลียด พุงป่อง ไม่ซื่อสัตย์ โง่แกมโกง ขี้ขลาด และโหดร้าย มีจิตใจเหี้ยม ดังรูปไม้แกะสลัก “กษัตริย์อูบู” ที่เขาเป็นคนแกะสลักขึ้นเองนี้

รูปไม้แกะสลักกษัตริย์อูบู ตามจินตนาการของอัลเฟรด จารรี

21. อัลเฟรด จารรี (Alfred Jarry) (8 กันยายน ค.ศ. 1873 - 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 1907) เป็นนักเขียนชาวฝรั่งเศสเชื้อสายอังกฤษ จารรีโด่งดังจากบทประพันธ์เรื่อง กษัตริย์อูบู หรือ Ubu Roi ต่อมาเขาติดเหล้าอมแถมและเสียชีวิตด้วยโรควัณโรค เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 1907 ด้วยวัยเพียง 34 ปี

อัลเฟรด จารรี (8 กันยายน ค.ศ. 1873-1 พฤศจิกายน ค.ศ. 1907)

22. ชลาคตา (Szlachta) หมายถึงชนชั้นสูงในประเทศโปแลนด์ มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน โดยปกติคำนี้สื่อความหมายในเชิงลบ
23. ดีโฟ (Defoe) มีชื่อเต็มว่า แดเนียล ดีโฟ (เดิมชื่อแดเนียล โฟ) เป็นนักประพันธ์ชาวอังกฤษ และนักหนังสือพิมพ์ด้วย นวนิยายโด่งดังที่ทำให้เขาได้รับชื่อเสียงมากที่สุดคือเรื่อง โรบินสัน ครูโซ ดีโฟเป็นนักประพันธ์รุ่นแรก ๆ ที่ทำให้นิยายเป็นที่นิยมในประเทศอังกฤษ เขาช่วยทำให้นิยายอังกฤษเป็นที่ยอมรับทั่วโลก เขาเป็นนักเขียนที่มีความสามารถและได้เขียนหนังสือกว่าห้าร้อยเล่ม รวมถึงวารสารและแผ่นพับในหัวข้อต่าง ๆ ตั้งแต่การเมือง อาชญากรรม ศาสนา การแต่งงาน จิตวิทยา และเรื่องไสยศาสตร์ นอกจากนี้ เขายังเป็นผู้บุกเบิกด้านการเขียนข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจอีกด้วย

ภาพวาดเหมือนของดีโฟ

24. ริชาร์ด คอบเดน (3 มิ.ย. ค.ศ. 1804 – 2 เม.ย. ค.ศ. 1865) ชาวอังกฤษ เป็นนักการเมืองหัวรุนแรง เขาและจอห์น ไบรท์ ร่วมกันก่อตั้งสันนิบาตกฎหมายต่อต้านข้าวโพด (Anti-Corn Law League) ริชาร์ดเกิดที่บ้านไร่ชื่อตันฟอร์ดในซัสเซ็ก (Sussex) พ่อของเขาเป็นเจ้าของโรงสี ซึ่งร่ำรวยและได้เป็นถึงผู้ปกครองเมืองดูแลร์บผิดชอบงานสำคัญ ๆ ของเมืองนั้น ส่วนบิดาของริชาร์ดไม่สานต่องานของพ่อ กลับไปทำไร่ทำนา ไม่ได้ร่ำรวยอะไร ที่สุดก็เสียชีวิต ขณะที่ริชาร์ดยังเล็กอยู่ ริชาร์ดได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองสมัยและเป็นผู้นำหลักการสันติภาพ การไม่แทรกแซง ไม่ตัดทอนงบประมาณมาใช้ และสนับสนุนให้มีระบบการค้าเสรี ซึ่งทำให้เขาได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงมาก สถานที่หลายแห่งได้รับการตั้งชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่เขา เช่น สะพานคอบเดน ในเซาท์แฮมตัน เป็นต้น

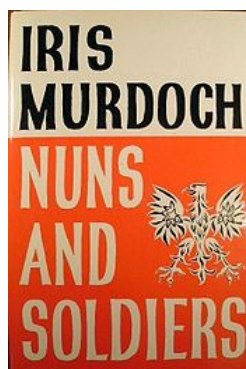
ภาพวาดเหมือนของริชาร์ด คอบเดน

25. คาร์ไลล์ (Thomas Carlyle, 4 ธันวาคม ค.ศ. 1795 – 5 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1881) ชาวสก็อต เป็นทั้งนักเขียน นักวิจารณ์ และนักประวัติศาสตร์ ที่มีผลงานเขียนทรงอิทธิพลในสมัยพระนางวิกตอเรีย เขาเกิดในครอบครัวที่เคร่งศาสนา บิดาหวังให้เขาเติบโตขึ้นเป็นนักสอนศาสนาสืบต่อจากตน แต่เขากลับสนใจและมุ่งมั่นแต่กับงานเขียน

ภาพวาดเหมือนของโทมัส คาร์ไลล์

26. “แม่ชีกับทหาร” เป็นนวนิยายปี ค.ศ. 1980 ของไอริส เมอร์ดอค เนื้อเรื่องเกิดในประเทศอังกฤษ มีตัวละครสำคัญสองตัวคือ เกอร์ทรูด หญิงหม้าย และเพื่อนที่เคยเป็นแม่ชีชื่อแอนน์ เรื่องมีอยู่ว่า เกย์ โอเพนชอร์ สามีของเกอร์ทรูดกำลังเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งบนเตียงคนไข้ที่เขานอนรอความตายอยู่นั้น มีผู้คนมากมายมาเยี่ยมเขา ส่วนใหญ่ก็เป็นคนที่เกย์เคยให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และเมื่อเขาเสียชีวิตลง ผู้คนเหล่านี้ได้นำความเดือดร้อนมาให้ครอบครัวของเขา หนึ่งในนั้นเป็นเด็กหนุ่มชื่อทิม ริด เขาเป็นศิลปินที่ขายผลงานไม่สู้ได้และไม่มีหนทางทำมาหากินเมื่อเกย์ไม่อยู่แล้ว ทิมมีแฟนชื่อเดซี่ เป็นหญิงเสเพล ชอบดื่มสุรา และพูดจาไม่ไพเราะ ทั้งสองเป็นคู่ที่เหมาะสมกันมากในเรื่องความเสเพล เดซี่ออกอุบายให้ทิมมาขอเงินจากเกอร์ทรูด แต่เกอร์ทรูดเริ่มสอบถามความเป็นมาเป็นไปของทิมและต้องการช่วยเหลือทิมด้านอื่น โดยส่งเขาไปดูแลกิจการของเธอ ต่อมาความสัมพันธ์ของเขทั้งสองพัฒนาขึ้นจนถึงขั้นแต่งงาน เรื่องราวของทั้งสองเป็นบทเรียนที่ดีเกี่ยวกับความรักของชายหนุ่มและหญิงที่มีอายุมากกว่า ผู้ประพันธ์วางบทบาทให้ทิมเป็นทั้งวีรบุรุษและผู้ร้าย แต่เขาก็ยังใจดีและยอมให้เพื่อนของเกอร์ทรูดวิจารณ์เขาอย่างสาหัสสากรรจ์ นิยายเรื่องนี้มีทั้งกลโกงและเหตุการณ์ชีวิตทั่วไป ผู้ประพันธ์ได้วางนำหน้าของเรื่องให้เป็นเรื่องเหตุการณ์ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ปกหนังสือเรื่อง “แม่ชีกับทหาร” ของ ไอริส เมอร์ดอค

27. ความหายนะที่วอลล์สตรีท หรือ Wall Street Crash คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1929 มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่น 29 Crash, the Crash of 1929, the Great Crash of 1929, the Great Crash of October 1929, the Great Wall Street Crash of 1929, 1929 Great Crash และ the Great Crash เป็นความหายนะของตลาดหุ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ถือเป็นหายนะที่ใหญ่และสาหัสที่สุดในประวัติศาสตร์ของอเมริกาเมื่อพิจารณาถึงจำนวนเงินและระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากความหายนะอันเกิดจากการที่มูลค่าหุ้นตกฮวบนี้ไม่ได้เกิดในวันเดียว จึงมีการเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า Black Thursday ใช้เรียกวันพฤหัสบดีที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1929, Black Monday ใช้เรียกวันจันทร์ที่ 28 ตุลาคม ค.ศ. 1929 และ Black Tuesday ใช้เรียกวันอังคารที่ 29 ตุลาคม ค.ศ. 1929 ความหายนะนี้มีผลต่อเนื่องมาอีกร่วมเดือนให้หลัง

28. แป้งต้มยัดไส้พีโรกี (Pierogi) เป็นอาหารทำจากแป้งไม่มีเชื้อ บั่นเป็นรูปครึ่งวงกลม มีไส้หลากหลาย ต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ส่วนมากเขียนในรูปของพหูพจน์เนื่องจากเป็นชิ้นเล็กจึงจัดใส่จานเสิร์ฟหลายชิ้น ในภาษาโปแลนด์ รูปเอกพจน์ของคำนี้คือ pierog และรูป

พหูพจน์คือ pierogi ไม่มีผู้ใดทราบว่าต้นกำเนิดของอาหารชนิดนี้มาจากที่ใด ชื่อของอาหารชนิดนี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ทราบแต่เพียงว่ามาจากวัฒนธรรมสลาวิก แต่พลเมืองในยุโรปทั้งที่เป็นและไม่ใช่ชาวสลาวิกต่างนิยมบริโภคอาหารชนิดนี้ หากแต่ชื่อจะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เช่น ในรัสเซียและยูเครน จะเรียกว่า pelmeni ในเบลารุสและลิทัวเนีย เรียกว่า kalduny ในประเทศอิตาลี เรียกว่า Italian ravioli และ tortellini หรือ Jewish kreplach ส่วนในประเทศตุรกี เรียกว่า transcucasus และในเอเชียกลาง จะใส่ไส้อาหารชนิดนี้ด้วยเนื้อสัตว์ และมีชื่อเรียกว่า manti, khinkali หรือ chuchvara ส่วนในเอเชียตะวันออก ก็มีอาหารประเภทเดียวกันนี้ด้วยเช่นกัน โดยมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น ในจีน เรียกว่า wanton และ jiaozi ในญี่ปุ่น เรียกว่า gyoza ในมองโกเลีย เรียก buuz เนปาลและทิเบต เรียก momo และในเกาหลี เรียกว่า mandu

29. The scapular หรือ “สายจำพวก” ดังที่เป็นที่รู้จักกันในสมัยก่อน คำนี้มาจากภาษาลาตินว่า Scapula แปลว่า ไหล่ คำนี้มีพัฒนาการมาจากเสื้อคลุมไหล่ของนักพรตคาร์เมลในอดีต ต่อมาได้ย่อส่วนลงมาเป็นสายคล้องคอที่มีรูปแม่พระแห่งภูเขาคาร์เมลสองด้าน เมื่อคล้องคอแล้วก็เปรียบเสมือนคลุมตัวเองด้วยชุดนักพรตของคณะคาร์เมล เพียงแต่ผู้ที่ใช้นั้นไม่ได้เป็นสมาชิกนักพรตโดยตรง แต่เป็นฆราวาสผู้สันทนุและยึดถือกฎที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตแบบฆราวาส สายคล้องคองี้แสดงถึงความสัมพันธ์ของบุคคลผู้นั้นกับนักพรตคณะคาร์เมล

30. พระจิตเจ้า (The Holy Spirit) ชาวคริสต์เชื่อว่าพระเจ้านั้นมีพระเจ้าเดี่ยวแต่ทรงมี 3 พระบุคคล ในภาษาไทยค่อนข้างจะสับสน แต่ถ้าจะใช้คำว่า มีพระเจ้าเดี่ยวแต่มี 3 ส่วนหรือสามหน้าที่คงจะเข้าใจได้ง่ายขึ้น คือ พระเจ้าที่ทำหน้าที่ผู้สร้าง เรียกว่าพระบิดา พระเจ้าที่ทำหน้าที่ไถ่กู้เรียกว่า พระบุตร ซึ่งอวตารลงมาอยู่ในรูปมนุษย์แท้ในนามพระเยซูเจ้า และพระเจ้าที่ยังคงคอยช่วยจรรโลงโลกให้ดำเนินต่อไปด้วยดีตามกฎหมายที่ได้สร้างไว้ ชาวคริสต์เรียกว่า พระจิตเจ้า พระจิตเจ้านั้นไม่มีรูปร่างเพราะเป็นจิต แต่กระนั้นก็ตามในพระคัมภีร์ก็ได้สะท้อนภาพของพระจิตในรูปนกพิราบ หรือในรูปของเปลวไฟ

ภาพพระจิตเจ้า(ในรูปของนกพิราบ)เสด็จลงมายังพระนางมาและบรรดาอัครสาวกโดยแอนโทนี แวน ดิค ในปี ค.ศ. 1618

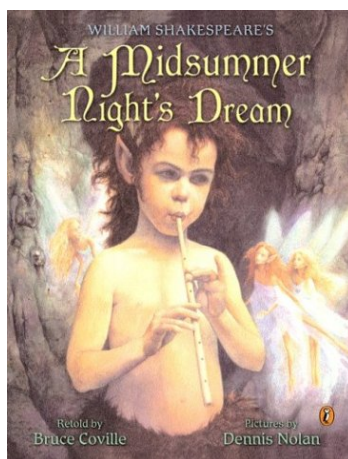

ภาพวาดในศตวรรษที่ 17 นิยมใช้สัญลักษณ์ของนกพิราบแทนพระจิตเจ้า ดังในภาพวาดของรูเบนส์ ที่วาดภาพพระนางมารีย์กำลังได้รับสวมมงกุฎจากพระตรีเอกภาพคือพระบิดา (ด้านขวาในภาพ) พระบุตร (ด้านซ้าย) และพระจิต (นกพิราบซึ่งอยู่ระหว่างพระบิดาและพระบุตร)

31. ศีลมหาสนิท (Holy Communion) หรือ บังมหาสนิท เป็นแผ่นปังที่ได้รับการเสกโดยพระสงฆ์ในพิธีบูชาขอบพระคุณ ชาวคริสต์ (ยกเว้นฝ่ายโปรเตสแตนต์) ถือว่าแผ่นปังที่ได้รับการเสกแล้วนั้นเป็นแผ่นปังศักดิ์สิทธิ์ที่ทำให้ผู้รับได้ร่วมเป็นหนึ่งกับพระเยซูคริสต์เจ้า ผ่านทางพระจิตของพระองค์ การร่วมสนิทเป็นหนึ่งเดียวนี้เป็นเรื่องที่ชาวคริสต์ทั่วไปถือว่าเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ เหตุนี้คำดังกล่าวถ้าแปลตามตัวอักษรแล้วก็แปลได้ว่า การเป็นหนึ่งอันศักดิ์สิทธิ์ แต่ภาษาไทยนั้นยาวไป จึงใช้คำว่า ศีลมหาสนิทหรือบังมหาสนิทแทน ตาม

กฎหมายของพระศาสนจักรคาทอลิก ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 7 ขวบขึ้นไป(ถือว่ารู้ความหมายของ ปังมหาสนิทแล้ว)มีสิทธิรับปังนี้

32. กัลวารี (Calvary) เป็นสถานที่อยู่นอกกรุงเยรูซาเลมในสมัยก่อน เป็นสถานที่ที่พระเยซูเจ้า ถูกตรึงกางเขน
33. คำพูดนี้มาจากละครชนหัวที่เป็นผลงานชิ้นโบว์แดงของวิลเลียม เชกสเปียร์ ชื่อ A Midsummer Night's Dream เชกสเปียร์แต่งละครเรื่องนี้ขึ้นในราวปี ค.ศ. 1595 ตัวละครตัวเอกของเรื่องชื่อเธซุส (Theseus) อาจคิดว่าคำพูดของตนเป็นคำพูดสุดท้ายในเรื่องที่เป็นจริง แต่เชกสเปียร์แนะว่าความเป็นจริงนั้นโดยจริงแล้วแตกต่างกันออกไปและหลากหลายเกินกว่า “เหตุผลที่คิดว่าถูกต้องที่สุด” จะเข้าใจได้ ดังในละครเรื่องนี้ ตอนที่แฮมเล็ต (Hamlet) บอกกับโฮราซิโอ (Horatio) ว่า “ยังมีอีกมากมายหลายสิ่งในสวรรค์และบนพื้นพิภพ....เกินกว่าจะสามารถฝันถึงในปรัชญาของท่าน” แฮมเล็ตแนะว่า “กระຈก” ความเป็นจริงของบรรดาภวีบรรจุสิ่งต่าง ๆ มากเกินกว่าเหตุผลจะสามารถเข้าใจ ในเรื่อง สิ่งที่พระเอกคือเธซุส กล่าวเกี่ยวกับบรรดาภวีนั้นเป็นความจริงทีเดียว คือ พวกเขาใช้อาภาศาตฤและบรรจุลงในภาชนะ และตั้งชื่อให้เสร็จสรรพ อย่างเช่น ตัวละครชื่อซุการ์นำเอาความจำที่เป็นอาภาศาตฤมาเปลี่ยนรูปเป็นภาษาที่เมื่อนำมาประกอบเป็นหนังสือก็ยังคงเป็นรูปแบบหนึ่งของอาภาศาตฤ

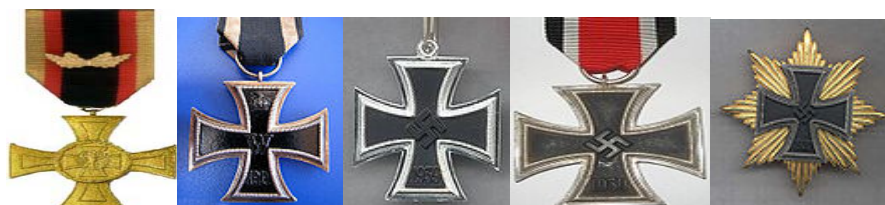

ภาพปกหนังสือ A Midsummer Night's Dream ของเชกสเปียร์

34. มรรคาศักดิ์สิทธิ์ เป็นธรรมเนียมของชาวคริสต์เพื่อระลึกถึงพระมหาทรมานของพระเยซูเจ้า ก่อนที่พระองค์จะถูกตรึงกางเขน สิ้นพระชนม์ พิธีนี้แบ่งออกเป็น 14 ภาค (เหตุการณ์) โดยแต่ละภาคผู้ร่วมพิธีก็จะคิดถึงเหตุการณ์นั้นๆและร่วมใจกับพระองค์ เป็นการย้อนอดีตและรื้อฟื้นความทรงจำเกี่ยวกับการไถ่กู้ของพระเยซูเจ้าผ่านทางกรวยอมรับความทรมานและความตายเพื่อนำมนุษย์กลับคืนสู่พระเจ้า

35. สนวนเกือตหมานี้ เป็นสนวนมะกอกเล็ก ๆ แห่งหนึ่งทีหลังจากพระเยซูเจ้าและศิษย์ได้รับประทานอาหารเย็นครั้งสุดท้ายร่วมกันแล้ว พระองค์ได้ออกไปที่นี่เพื่อภาวนา ที่นี้เองทียุคาศศิษย์ของพระองค์ได้พากองทหารจากพระวิหารมาจับตัวพระองค์ไปสอบสวนและต่อมากถูกส่งให้ไปสอบสวนต่อหน้าผู้ว่าราชการชาวโรมันชื่อ ปอนซีโอ ปีลาโต และภายหลังก็ถูกตัดสินเอาไปประหารโดยการตรึงกางเขน
36. สำหรับคำว่า “ผู้ฟังแก้บาป” ชาวคาทอลิกและออร์ทอด็อกซ์เชื่อว่าพระเยซูเจ้าได้มอบอำนาจโปรดบาปให้แก่ศิษย์ของพระองค์ แล้วศิษย์ก็ได้มอบอำนาจนี้สืบต่อมาผ่านการบวชผู้ที่เหมาะสมให้เป็นพระและผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณ คาทอลิกทีทำบาปผิดหนักร้ายแรง จำต้องมีการสารภาพบาปนั้นก่อนถึงจะมีสิทธิ์รับปังศักดิ์สิทธิ์หรือทีเรียกว่าศีลมหาสนิทได้ และบาปทีเขาสารภาพนั้นจะเป็นความลับทีเปิดเผยไม่ได้ ผู้ฟังแก้บาปจะต้องปฏิญาณว่าจะไม่เปิดเผยความลับทีแก้บาปให้ใคร
37. บทพรหมถือสาร (เทวทูตแจ้งสาร) เป็นบทภาวนาทีเามาจากพระคัมภีร์ทีกล่าวถึงทูตสวรรค์คาเบรียลได้มาแจ้งเรื่องทีพระเจ้าทรงเลือกพระนางมารีย์ให้เป็นมารดาของพระบุตร พระเจ้าและพระนางได้ตอบรับการเป็นมารดาด้วยความเชื่อและนอบน้อมต่อพระเจ้า ชาวคาทอลิกถือว่าวินาทีนี้เองทีกระบวนการไถ่กู้ได้เริ่มขึ้นในครรภ์ของพระนาง คือพระจิตเจ้าได้ทำให้พระนางตั้งครรรภ์บังเกิดพระเยซูเจ้า ความยิ่งใหญ่ของพระนางมารีย์มิใช่อยู่ทีเป็นผู้ได้รับเลือกสรรเท่านั้นแต่อยู่ทีจิตแห่งความนอบน้อมต่อพระเจ้าว่า ไม่มีอะไรทีพระเจ้าจะทำไม่ได้ รวมทั้งสิ่งเหนือธรรมชาติทีจะเกิดขึ้นในตัวของพระนางเองด้วย
38. ชาวคริสต์เชื่อว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับเงื่อนไขด้านลบประการหนึ่งทีเรียกว่า บาปแรกเกิด บาปนี้ได้ทำให้ความสมบูรณ์ทีมนุษย์น่าจะมีนั้นหายไป มนุษย์มีแนวโน้มทีจะเลือกสิ่งชั่วมากกว่าสิ่งทีดี และนอกนั้นสิทธิ์ของการเป็นลูกของพระเจ้ายกหายไป วิธีทีจะทำให้สิทธิ์ของการเป็นลูกของพระกลับคืนมาก็คือ การเอาชีวิตของพระเจ้ามาแลกคืน เหตุนี้พระเจ้าทีรักมนุษย์มากจึงยอมลงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ในชื่อเยซูและยอมตาย (บนกางเขน) เพื่อให้มนุษย์ได้สิทธิ์ของการเป็นลูกพระคืน ชาวคริสต์จึงเรียกพระเยซูเจ้าว่า เป็นพระผู้ไถ่ตนเอง กระนั้นก็ตามการรับเอากายนั้นต้องได้รับการยินยอมจากมนุษย์คนหนึ่งทีชือว่ามารีย์ ทูตสวรรค์จึงประจักษ์มาถามความสมัครใจของพระนางก่อน ด้วยความรักและนอบน้อมต่อพระเจ้า พระนางมารีย์ยอมเชื่อและทำให้กระบวนการจุติในครรภ์เกิดขึ้นทันทีทีพระนางกล่าวว่า ..ขอให้ เป็นไปตามวาตะของท่านเถิด... คำพูดเช่นนี้เองได้กลายมาเป็นบท “เทวทูตถือสาร” (Angelus) ทีชาวคริสต์สวดเพื่อทบทวนความทรงจำถึงเหตุการณ์อันน่าอัศจรรย์นี้

39. อาณาจักรแฮบสเบิร์ก (Habsburg Monarchy หรือ Habsburg Empire) คือดินแดนที่ยึดครองโดยออสเตรีย (ช่วงปี ค.ศ. 1278-1780) และต่อมาโดยผู้สืบสกุลตระกูล Habsburg-Lorraine (ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1780) และระหว่างปี ค.ศ. 1526 และ ค.ศ. 1867/1918 เมืองหลวงคือกรุงเวียนนา ยกเว้นช่วงปี ค.ศ. 1583-1611 ที่เมืองหลวงคือ กรุงปราก เดิมราชสกุลแฮบสเบิร์กมีปราสาทแฮบสเบิร์กอยู่ในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ และหลังปี ค.ศ. 1278 ได้มาปกครองออสเตรีย ราชสกุลนี้แผ่ขยายมีสมาชิกมากมายในยุโรปโดยทางการสมรสและรับบุตรบุญธรรมจนมีอาณาจักรใหญ่กว่าครึ่งหนึ่งของยุโรป
40. กางเขนเหล็ก (Iron Cross of Merit) เป็นเหรียญกล้าหาญทางทหารของประเทศปรัสเซียและเยอรมนี พระเจ้าเฟรเดริก วิลเลียมที่สามแห่งปรัสเซียเป็นผู้ดำริให้มีขึ้น ได้มีการมอบเหรียญนี้แก่ผู้กล้าในสงครามฝรั่งเศสกับเยอรมนี สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศเยอรมนีมีโครงการที่จะนำเหรียญกล้าหาญนี้มอบเป็นเกียรติในกองทัพปกติจะมอบเหรียญนี้แก่เหล่าทหารหาญเท่านั้น แต่มีกรณีพิเศษที่ได้มอบแก่พลเรือนที่ช่วยปฏิบัติการกิจพิเศษในกองทหาร เช่น นางฮานนา รีทซ์ ที่ได้รับเหรียญกางเขนเหล็กชั้นที่หนึ่งเนื่องจากความกล้าหาญของนางในการเป็นนักบินทดลอง นางเป็นหญิงกล้าในจำนวนผู้หญิงสองคนที่ได้รับเหรียญสูงสุดี้ความกล้าหาญนี้ในสงครามโลกครั้งที่สอง เหรียญนี้มีอยู่ด้วยกันหลายแบบดังภาพต่อไปนี้

ตัวอย่างเหรียญกล้าหาญ Iron Cross of Merit ที่มีหลายลำดับชั้น

41. Henryk Adam Aleksander Pius Sienkiewicz หรือที่เป็นที่รู้จักในนามของ Litwos เป็นนักหนังสือพิมพ์ชาวโปแลนด์และได้รับรางวัลโนเบลสาขานวนิยายในปี ค.ศ. 1905 จากการที่เขาเป็นนักเขียนโคลงเล่าเรื่องความกล้าหาญที่โดดเด่น เขาเป็นนักเขียนชาวโปแลนด์ที่เป็นที่ชื่นชมมากที่สุดผู้หนึ่งในช่วงต่อระหว่างศตวรรษที่ 19 และ 20

เฮนริก เลียนเกียวิกซ์

42. พระราชินีญาดวิกา (Jadwiga) เป็นราชินีของโปแลนด์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1384 จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต พระนางเป็นพระธิดาของพระเจ้าหลุยส์ที่หนึ่งแห่งฮังการีและพระนางเอลิซาเบธแห่งบอสเนีย ในประเทศโปแลนด์ พระนางเป็นที่รู้จักกันในพระนามว่า ญาดวิกา (Jadwiga) ในอังกฤษและเยอรมนี เฮดวิก (Hedwig) ในลิทัวเนีย ญาดวิกา (Jadvyga) ในฮังการี เฮดวิก (Hedvig) พระศาสนจักรคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกได้แต่งตั้งพระนางเป็นนักบุญ นามว่านักบุญเฮดวิกพระนางเป็นองค์อุปถัมภ์ของสหุโรปและของบรรดาพระราชินี

พระราชินีญาดวิกา (ค.ศ. 1373/4 – 17 กรกฎาคม ค.ศ. 1399)

43. อีเนียส เป็นวีรบุรุษแห่งเมืองโทรจัน เป็นบุตรของเจ้าชายแอนคิเสสและเทพีวีนัส แอนคิเสสเป็นลูกพี่ลูกน้องกับกษัตริย์พริแอมแห่งกรุงทรอย อีเนียสถือเป็นตัวละครสำคัญในตำนานและประวัติศาสตร์ของกรีกและโรมัน เขาเป็นนักรบผู้กล้า มีความสามารถ และเป็นที่รู้จักจากสงครามแห่งทรอย อีเนียสปรากฏอยู่ในเทพนิยายหลายเรื่อง ทั้งของโฮเมอร์และของเช็กสเปียร์

ในภาพ อีเนียสกำลังอุ้มแอนคิเสสผู้เป็นบิดาออกจากกรุงทรอยที่กำลังถูกเพลิงเผา

44. คำว่า seminary มาจากรากศัพท์ seminare แปลว่าเป็นการหว่านเมล็ดพันธุ์พืช ความหมายก็คือสถานที่เตรียมคนเพื่อการเป็นผู้นำฝ่ายจิตในอนาคตคือเป็นพระสงฆ์ (หรือบาทหลวง) ชาวคatholicให้คำนิยามคำว่า seminary เป็นภาษาไทยว่า “บ้านเณร” ซึ่งหมายถึงสถานที่ฝึกอบรมผู้ที่เตรียมตัวบวชเป็นพระสงฆ์ บ้านเณรมีด้วยกันสองระดับ คือ 1) บ้านเณรเล็ก สำหรับเด็กชายที่ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2)

บ้านเณรใหญ่ สำหรับผู้ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาและเป็นผู้ที่เตรียมฝึกฝนตนเพื่อเป็นพระสงฆ์คาทอลิกในอนาคต นักศึกษาต้องเรียนวิชาที่พระศาสนจักรบังคับคือ ปรัชญา และ เทวศาสตร์ เรียนสี่ปีเป็นระดับปรัชญาและอีกสามปีเป็นระดับเทววิทยารวมเป็นเจ็ดปี นักศึกษาต้องผ่านการศึกษาระดับทั้งสองระดับถึงจะบวชเป็นพระสงฆ์ของคาทอลิกได้

45. วิลนิอุส (Vilnius) เป็นเมืองหลวงและเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดของประเทศลิทัวเนีย จากการสำรวจเมื่อปี ค.ศ. 2008 เมืองนี้มีจำนวนพลเมืองทั้งสิ้น 847,954 คน เป็นเมืองที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ตึกงามบ้านช่องได้รับการบูรณะเสียใหม่และได้มีการปรับปรุงเขตธุรกิจการค้าจนกลายเป็นศูนย์กลางเมืองใหม่ที่คาดว่าจะกลายเป็นย่านธุรกิจทันสมัยทางเหนือของแม่น้ำเนวิส

เมืองวิลนิอุส ในปัจจุบัน

46. ดาส คาพิตาล (Das Kapital) เป็นตำราว่าด้วยเศรษฐศาสตร์การเมือง แต่งเป็นภาษาเยอรมันโดยคาร์ล มาร์กซ และเฟรดริก เองเงิลส์ดัดแปลงแก้ไขบางตอน ตำราเล่มนี้เป็นบทวิเคราะห์ระบบทุนนิยมที่ลุ่มแหลมและนำเสนอแนวทางปฏิบัติด้านเศรษฐกิจที่เหมาะสมและนำไปใช้ได้จริง และยังมีบทวิจารณ์บางส่วนในทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้อง หนังสือนี้ได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1867

ภาพปกหนังสือดาส คาพิตาล ของคาร์ล มาร์กซ

47. จดหมายในการอภิบาล (Pastoral letter) เป็นจดหมายหรือข้อเขียนที่ประมุขทางศาสนา เช่น พระสันตะปาปาหรือพระสังฆราชเขียนถึงบรรดาสัตบุรุษในโอกาสต่างๆ เป็นต้นในกรณีที่มีปัญหาทางด้านศีลธรรม ซึ่งไม่ชัดเจนในบรรดาสัตบุรุษว่าพวกเขาควรดำเนินชีวิตอย่างไร เป็นหน้าที่ของผู้นำทางศาสนาที่จะออกจดหมายอภิบาลนี้โดยส่งไปยังโบสถ์ต่างๆ เพื่อแสดง จุติของพระศาสนจักรและชี้แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต
48. บอลเชวิก (Bolchevic) คือระบบการเมืองและแนวคิดที่เลนินและพวกนำมาใช้ในประเท รัสเซียหลังการปฏิวัติในรัสเซียในปี ค.ศ. 1917
49. พระสันตะปาปาปิอุสที่ 11 (Pius XI) ผู้ศึกษาแปลพระนามของพระสันตะปาปา Pius XI ว่า พระสันตะปาปาปิอุสที่ 11 โดยถือตามการออกเสียงคำว่า Pius ตามหลักภาษาลาติน นับ แต่สมัยอยุธยาเมื่อครั้งบรรดามิชชันนารีซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวโปรตุเกสและฝรั่งเศสได้เข้ามา เผยแพร่ศาสนาคริสต์ ชาวคาทอลิกในประเทศไทยออกเสียงชื่อนักบุญและสถานที่ต่างๆ เป็นภาษาลาตินและยังคงเป็นเช่นนั้นจนต่อมามีบาทหลวงชาวอังกฤษและอเมริกันเข้ามาใน ประเทศไทยมากขึ้น ชื่อต่างๆ จึงได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษมากขึ้นตามไปด้วย กระนั้น ชาวคาทอลิกในประเทศไทยยังคงคุ้นเคยกับชื่อนักบุญและพระสันตะปาปาเป็นภาษาลาติน อยู่ ผู้ศึกษาจึงตัดสินใจแปลพระนามของพระสันตะปาปาองค์ก่อนๆ โดยยึดหลักตามภาษา ลาตินตามการออกเสียงที่ชาวไทยคาทอลิกคุ้นเคย
50. คาลวาเรีย แซบริดอฟสกา (Kalwaria Zebrzydowska) เป็นเมืองทางใต้ของโปแลนด์ มี ประชากรเพียง 4,400 คน (สำรวจในปี ค.ศ. 1988) เมืองนี้อยู่ในการปกครองของราชวงศ์ ของออสเตรียตั้งแต่ปี ค.ศ. 1772 ถึง ค.ศ. 1918 จอมพลมิโคลาช แซบริดอฟสกาเป็นผู้ ก่อตั้งเมืองนี้ขึ้น องค์การยูเนสโกได้ขึ้นบัญชีให้เมืองนี้เป็นมรดกโลกเมื่อปี ค.ศ. 1999
51. เฟลิกญา โกซลอฟสกา (Felicja Kozłowska) หรือ Feliksa Kozłowska หรือที่เป็นที่รู้จักใน นามของซิสเตอร์มาเรีย ฟรานซิสกา เป็นนักบวชหญิงชาวโปแลนด์ที่ได้เห็นภาพนิมิต ต่อมา ได้ก่อตั้งคณะมาเรียไวต์ขึ้นและในปี ค.ศ. 1935 คณะนี้ได้เกิดความแตกแยกจนแยกตัว ออกมาตั้งศาสนจักรใหม่ชื่อ ศาสนจักรคาทอลิกมาเรียไวต์

52. พระศาสนจักรแห่งอูเทร็คท์ (The Catholic Church of Utrecht) เป็นกลุ่มชาวคริสต์ที่แยกตัวออกจากศาสนาคาทอลิกที่มีพระสันตะปาปาเป็นประมุขตั้งแต่ปี ค.ศ. 1870 ผู้ศึกษาแปลแบบถ่ายเสียงโดยใช้หลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน กลุ่มชนนี้ส่วนใหญ่เป็นคนพูดภาษาเยอรมัน พวกเขาไม่เห็นด้วยกับคำประกาศของสังคายนาวาติกันครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1869-1870) ที่ว่าพระสันตะปาปาไม่ผิดพลั้ง (The Infallibility) ในการสอนสัจธรรมความเชื่อ กลุ่มคาทอลิกดั้งเดิมแห่งอูเทร็คท์นี้แม้จะเรียกตนเองว่าคาทอลิกแต่ก็เป็นเอกเทศแยกตัวจากชาวคริสต์สายอื่นๆ มีผู้นำฝ่ายจิตของตนเอง มีแนวทางคล้ายไปทางสายคริสต์จักรแห่งอังกฤษหรือแองกลิกันมากกว่า
53. ผู้ศึกษาแปลคำว่า Baptiste ซึ่งเป็นภาษาฝรั่งเศส ว่านักบุญจอห์น บัปติสต์ เพื่อให้ได้ความหมายกระจ่างขึ้น สำหรับภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในยุโรปเมื่อกล่าวถึงเพียง Baptist หรือ Baptiste ชาวคริสต์ก็จะเข้าใจทันทีว่าหมายถึงนักบุญจอห์น บัปติสต์ ท่านเป็นประกาศกที่ประกาศข่าวแก่ประชากรของพระเจ้าว่าพระเจ้าผู้ไถ่คือพระเยซูเจ้าจะบังเกิดมา ท่านเป็นผู้กฤษฎาก่อนหน้าพระเยซูเจ้า

ภาพวาดนักบุญจอห์น บัปติสต์

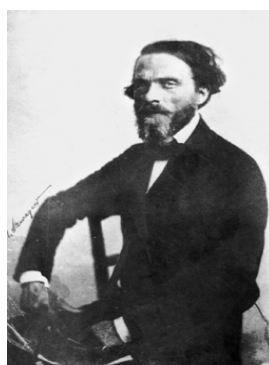
54. บทเพลงสรรเสริญสุริยะ ลำนําสूरिया (บทเพลงแห่งพระอาทิตย์) เป็นบทสวดของนักบุญ-ฝรั่งเศสแห่งอัสซีซี ที่ใช้สวดเพื่อสันติภาพของโลก บ่งบอกถึงจิตวิญญาณของท่านนักบุญที่รักในพระเจ้าและมองเห็นพระเมตตาของพระเจ้าในทุกๆ สิ่งรอบตัวท่าน ชาวคริสต์นำมาสวดภาวนาเพื่อเตือนใจตนให้เห็นถึงความรักของพระเจ้า และคุณค่าของการสร้างสันติให้เกิดในโลกนี้
55. นักบุญฝรั่งเศสแห่งอัสซีซี - อัสซีซีเป็นชื่อหมู่บ้าน(เมือง)เล็กๆแห่งหนึ่งห่างจากโรมไปทางเหนือราว 80 กิโลเมตร เป็นที่กำเนิดของนักบุญ ฝรั่งเศส (ค.ศ. 1181-1226) ผู้ตั้งคณะฝรั่งเศสกัน ที่มีแนวทางในการดำเนินชีวิตเชื่อมั่นในพระญาณอาทรของพระเจ้า ยึดถือความยากจนฝ่ายจิต โดยถือว่าในพระเจ้าคือความร่ำรวยแท้จริง นักบุญฝรั่งเศสเชื่อและรักความ

ยากจนของพระเยซูเจ้ามาก ท่านได้เริ่มรวมกลุ่มชายหนุ่มที่แสวงหาสันติและความสุขแท้สืบ
เอ็ดคนเข้าเป็นกลุ่มนักพรต เมื่อรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่แล้วทางวาติกันได้ให้การรับรองว่า
เป็นคณะนักพรตในสังกัดและรับรองกฎหมายของคณะนี้ในปี ค.ศ. 1209 ปัจจุบันสมาชิก
คณะนี้มีทำงานอยู่ทั่วโลกทั้งคณะชายและหญิง

รูปปั้นนักบุญฟรังซิสแห่งอัสซีซี ณ อารามแห่งหนึ่ง

56. ไฮเปเรียน นอร์วิด (Cyprian Norwid) หรือที่รู้จักกันในอีกนามหนึ่งว่า ไฮเปเรียน กอนสแตนต์
นอร์วิด (Cyprian Konstanty Norwid) (24 กันยายน ค.ศ. 1821 - 23 พฤษภาคม ค.ศ.
1883) เป็นกวีชาวโปแลนด์ที่ได้รับการยกย่องระดับชาติ นอกจากนั้น เขายังเป็นนักแสดง
ละคร ช่างปั้นและช่างทาสีอีกด้วย นอร์วิดเขียนหนังสือมากมาย แม้จะเกิดในกรุงวอร์ซอว์
เขาใช้ชีวิตส่วนใหญ่ต่างแดน โดยเฉพาะในกรุงลอนดอนและปารีส ผลงานเขียนของเขาไม่สู้
เป็นที่นิยมในช่วงที่เขายังมีชีวิตอยู่เนื่องเพราะเขาชอบปลีกตัวจากสังคมชั้นสูง ผลงานของ
เขาเพิ่งเป็นที่ยอมรับในช่วงปลายศตวรรษที่สิบเก้าถึงต้นศตวรรษที่ยี่สิบ ปัจจุบันเขาได้รับ
การนับถือเป็นหนึ่งในสี่กวีสำคัญของโปแลนด์ ผลงานเขียนชื่อ Vade-mecum ที่นอร์วิด
เขียนขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1858 - 1865 นั้นเพิ่งได้รับการตีพิมพ์หลังจากเขาเสียชีวิตร่วม
ศตวรรษ ผลงานเขียนของเขาเป็นภาษาโปแลนด์ ผลงานบางชิ้นได้รับการแปลเป็นภาษาอื่น
โดยสถาบันวอลเตอร์ วิกเปิล แห่งอเมริกา

ไฮเปเรียน นอร์วิด (24 กันยายน ค.ศ. 1821- 23 พฤษภาคม ค.ศ. 1883)